

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Кафедра «Фінанси, облік і оподаткування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. зав. кафедри

доцент ИД Іван ДЕМЧЕНКО

« 01 » вересня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Бюджетна система»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр»
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за ОПП Фінанси, банківська справа та страхування
(на основі повної загальної середньої освіти та
на основі ОКР молодший спеціаліст)
факультет економіки та бізнесу

2021-2022 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Бюджетна система» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за ОПП Фінанси, банківська справа та страхування. – Мелітополь, ТДАТУ, 2021. - 14 с.

Розробник: к.е.н., доцент Радченко Н.Г.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Фінанси, облік і оподаткування»

Протокол від «01» вересня 2021 року № 1

В.о. завідувача кафедри ФОО

Доцент Іван ДЕМЧЕНКО

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за ОПП Фінанси, банківська справа та страхування (на основі повної загальної середньої освіти та на основі ОКР молодший спеціаліст)

Протокол № 1 від «02» вересня 2021 року

Голова доц. Ганна КОСТЯКОВА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	дисципліна за вибором	
Загальна кількість годин – 150	Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	Курс	Семестр
Змістових модулів – 2		3 курс 1с курс	5-й 1-й
Тижневе навантаження: аудиторних занять – 6 год. самостійна робота студента – 5,6 год	Ступінь вищої освіти: «Бакалавр»	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	22 год.
		Лабораторні заняття	-
		Практичні заняття	44 год.
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	84 год.
		Форма контролю: екзамен	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Бюджетні процеси відіграють важливу роль у розвитку економіки країни, впливаючи на стан економічних процесів та соціального забезпечення, внутрішній і зовнішній баланси держави. Ефективна система управління фінансовими потоками в межах бюджетної системи та раціональна система бюджетних правовідносин повинні стати базою для зростання суспільного добробуту. Бюджетна система є провідною ланкою державних фінансів. Держава використовує бюджет як інструмент реалізації соціально-економічної політики, адже він відображає складну систему перерозподільних відносин у суспільстві, охоплює практично кожну юридичну та фізичну особу. Тому дисципліна "Бюджетна система" є важливою для підготовки бакалаврів за спеціальністю "Фінанси, банківська справа та страхування".

Мета вивчення дисципліни — формування знань з організації і функціонування бюджетної системи та проведення бюджетної політики.

Завдання вивчення дисципліни:

- визначення засад бюджетного устрою і принципів побудови бюджетної системи;
- визначення складу і структури бюджетної системи України;
- формування теоретично-практичних знань стосовно методів і джерел формування доходів бюджетів та напрямів і форм фінансування видатків;
- оволодінні методикою визначення обсягів бюджетних видатків на реалізацію функцій держави;
- формування знань з питань обслуговування і погашення боргових зобов'язань.

Предметом даної дисципліни є сукупність відносин з приводу формування і використання централізованого фонду грошових коштів держави (бюджету), призначеного для забезпечення виконання державою своїх функцій.

Навчальна дисципліна «Бюджетна система» є нормативною для підготовки бакалаврів з фінансів, банківської справи та страхування. Її вивчення ґрунтується на засвоєнні блоку економічних дисциплін та оволодінні загальною теорією фінансів. Дисципліна має теоретико-прикладний характер: у теоретичному плані вона повинна поглибити фундаментальні знання щодо макроекономічної сфери фінансової системи — державних фінансів; у прикладному — закласти базові знання з методики бюджетної роботи та сформувати навички проведення розрахунків показників бюджету.

Дисципліна «Бюджетна система» (освітня компонента) забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних компетентностей:

Загальних компетентностей:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та

необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- *Спеціальних (фахових) компетентностей:*

ФК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро - та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

ФК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ФК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ФК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

ФК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

ФК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

- *Програмних результатів навчання:*

РН02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

РН05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

РН09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

РН10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

РН12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

РН27. Обґрунтовувати джерела фінансового забезпечення діяльності на мікро-, мезо- та макрорівні та оцінювати ефективність їх використання.

- *Soft skills* - аналітичні навички, формування власної думки, здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до комплексного вирішення проблеми, здатність оцінювати ризики та приймати рішення, управлінські якості та інші.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. «Теоретичні аспекти формування бюджету та бюджетної системи держави»

ТЕМА 1. СУТНІСТЬ, ПРИЗНАЧЕННЯ І РОЛЬ БЮДЖЕТУ ДЕРЖАВИ. [1, с. 14-21; 2; 13, с. 7-34; 7, с. 12-40; 6, с. 14-25]

Бюджет як економічна категорія. Визначення бюджету згідно з бюджетним кодексом України. Функції, що характеризують сутність бюджету як економічної категорії. Визначення сутності бюджету як складної та різновекторної категорії. Економічне значення бюджету, його вплив на темпи економічного росту, структуру та розвиток суспільного виробництва, оптимізацію вартісних пропорцій у розподілі доходів. Специфічні ознаки бюджетних відносин. Бюджет як основний інструмент регулювання та впливу на розвиток економіки країни. Бюджет в якості важливого економічного важеля держави, через який забезпечується контроль за станом виробництва в цілому. Структура бюджету (поточний бюджет та бюджет розвитку). Чинники впливу на бюджетну політику. Основні проблеми при формуванні бюджетної політики. Завдання бюджетної політики та засади визначення її пріоритетів. Кількісна та якісна характеристика бюджетного механізму, його структура.

ТЕМА 2. БЮДЖЕТ ЯК ОСНОВНИЙ ФІНАНСОВИЙ ПЛАН ДЕРЖАВИ. [1, с. 28-32; 2; 3; 13, с. 39-66; 7, с. 25-40]

Нормативно-правові акти органів державної влади. Бюджетно-правовий статус державних органів влади. Розподіл бюджетних повноважень між центральними та місцевими органами державної влади. Бюджет як розпис доходів і видатків держави, що затверджуються органами законодавчої та представницької влади у вигляді закону. Організаційна структура доходів бюджету. Розподіл видатків між бюджетами різних рівнів бюджетної системи. Поняття бюджетної класифікації, її організаційна роль, юридичне значення та структура. Бюджетне планування та прогнозування, їх функції, принципи організації, методи та завдання. Загальний та спеціальний фонди бюджету, їх склад.

ТЕМА 3. БЮДЖЕТНИЙ ДЕФІЦИТ І ДЖЕРЕЛА ЙОГО ФІНАНСУВАННЯ. [1, с. 113-123; 2; 13, с. 39-66; 7, с. 29-40]

Бюджетний дефіцит як економічна категорія та показник стану бюджету. Модель визначення розміру бюджетного дефіциту. Дефіцит бюджету як один з макроекономічних показників, що характеризують сутність економічної моделі. Види дефіциту бюджетів відповідно українському та зарубіжному досвіду. Причини виникнення та джерела покриття бюджетного дефіциту. Основні заходи щодо зниження бюджетного дефіциту.

ТЕМА 4. БЮДЖЕТНИЙ УСТРІЙ ТА ПОБУДОВА БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ. [1, с. 28-32; 2; 13, с. 72-105; 7, с. 47-66]

Становлення та розвиток бюджетної системи України. Склад та принципи побудови бюджетної системи України. Функціонування бюджетної системи та її складових. Вплив на функціонування бюджетної системи інших частин економічної системи: ВР України, НБУ, КМУ, Міністерства фінансів, Фонду державного майна, Антимонопольного комітету, органів місцевого

самоврядування та ін.. Характеристика складових бюджетної системи: Рахункової палати, Державного казначейства, Державної податкової служби, Комітету ВР з питань бюджету, міських та обласних фінансових управлінь. Організація бюджетного процесу. Оцінка етапів бюджетного процесу по періодах та діях учасників бюджетного процесу. Порядок складання проекту державного бюджету України, бюджетне регулювання, розгляд та затвердження державного бюджету України, порядок складань, розгляду і затвердження місцевих бюджетів, організація роботи з виконання бюджетів.

ТЕМА 5. МІЖБЮДЖЕТНІ ВІДНОСИНИ І СИСТЕМА БЮДЖЕТНОГО ВИРІВНЮВАННЯ. [1, с. 39-60; 2; 13. с. 11-119; 6, 138-162]

Організація та функціонування міжбюджетних відносин в Україні, їх суб'єкти, види, принципи організації. Характеристика сутності між бюджетних відносин в розрізі економічного, правового та політичного аспектів. Вертикальні та горизонтальні між бюджетні відносини. Механізм між бюджетних відносин як сукупність засобів (методів, форм, моделей, інструментів, інституціонально-правових структур). Переваги і недоліки централізованої та децентралізованої моделей між бюджетних відносин. Унітарна, федеративна та змішана форми між бюджетних відносин. Характеристика методів: балансового, трансферного, функціонального, кредитування та інших. Принципи функціонування системи міжбюджетних відносин. Основні форми взаємовідносин між окремими ланками бюджетної системи (субсидіювання, вилучення коштів, бюджетні позики, взаємні розрахунки бюджетів). Система фінансового вирівнювання: форми, методи, інструменти. Характеристика між бюджетних трансфертів місцевих бюджетів (дотації вирівнювання, субвенції, інші дотації). Зарубіжний досвід між бюджетних відносин. Переваги та недоліки побудови між бюджетних відносин в окремих країнах.

Змістовий модуль 2. «Доходи та видатки бюджету»

ТЕМА 6. СИСТЕМА ДОХОДІВ БЮДЖЕТУ. [1, с. 66-87; 2; 3; 13, с. 39-50; 7, с. 25-29, 224-259, 323-376; 6, с. 66-91, 96-103]

Економічна сутність та класифікація доходів бюджету за різними критеріями: залежно від повноти зарахування, за частотою появи, за методами залучення, за напрямом зарахування, за розподілом відповідно до бюджетного кодексу України. Розділи бюджетної класифікації. Склад та джерела доходів державного бюджету, доходи загального та спеціального фондів. Доходи місцевих бюджетів. Поточний бюджет і бюджет розвитку. Доходи місцевих бюджетів. Роль податкової системи у формуванні бюджетних доходів.

ТЕМА 7. СИСТЕМА ВИДАТКІВ БЮДЖЕТУ. [1, с. 91-108; 2; 13, с. 50-61; 7, с. 25-29, 271-311, 323-376; 6, с. 117 - 131]

Економічна сутність бюджетних видатків. Види фінансування державних видатків та видатків місцевих бюджетів. Напрямки фінансування видатків за рахунок державного бюджету. Класифікація видатків бюджету: функціональна, економічна, відомча, функціональна. Видатки державного та місцевого бюджетів. Розмежування видатків між місцевими бюджетами. Видатки на здійснення недеlegationованих повноважень, делегованих та власних повноважень. Бюджетне фінансування його форми та методи. Розпорядники бюджетних коштів. Єдиний

кошторис доходів і видатків бюджетної установи. Нормування видатків, види норм.

ТЕМА 8. ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ НА ЕКОНОМІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВИ ТА НАУКУ [1, с. 190-201; 2; 13, с. 153-165; 7, с. 72-142, 6, с. 168-198]

Склад видатків бюджету на економічну діяльність, їх роль і місце у розвитку економіки. Напрями і форми бюджетного фінансування економіки. Бюджетні інвестиції їх види. Капітальні вкладення і джерела їх фінансування. Конкурсний вибір об'єктів бюджетного інвестування, його завдання і критерії. Бюджетне фінансування економіки за рахунок цільових державних позик. Позички з бюджету державним підприємствам, порядок їх видачі і погашення. Порядок дотування збиткових підприємств. Шляхи фінансового оздоровлення державного сектора і ліквідації збитковості. Операційні витрати, їх склад і призначення. Роль і місце бюджету у фінансуванні операційних витрат. Фінансування промисловості та енергетики. Фінансування агропромислового комплексу. Фінансова підтримка малого бізнесу та підприємництва. Видатки на науково-дослідні роботи.

Видатки бюджету на науку. Організація наукових досліджень і джерела їх фінансування. Фінансування фундаментальних досліджень у наукових установах Національної академії наук України, у відомчих наукових закладах та вищих навчальних закладах. Видатки бюджету на освіту, їх склад та структура. Бюджетні заклади освіти, особливості організації їх діяльності.

ТЕМА 9. ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ НА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ ТА СОЦІАЛЬНУ СФЕРУ [1, с. 203-237; 2; 13, с. 169-175; 6, с. 204-219, 224-245]

Сутність системи соціального захисту та соціального забезпечення. Соціальний захист ветеранів праці та громадян похилого віку. Соціальний захист ветеранів та інвалідів війни. Державна допомога сім'ям з дітьми. Цільова грошова допомога на проживання громадянам з мінімальними доходами та інші види соціальної допомоги населення.

Форми і види соціального захисту населення. Склад видатків бюджету на соціальний захист населення, їх роль в умовах переходу до ринкової економіки. Адресні субсидії громадянам на житло і комунальні послуги. Види разової фінансової допомоги громадянам. Форми і методи фінансового забезпечення соціальної сфери. Фінансування установ і заходів соціального забезпечення.

ТЕМА 10. ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ НА ОБСЛУГОВУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ. [1, с. 131-186; 2; 13, с. 176-190; 7, с. 72-142; 6, с. 251-278]

Сутність державного кредиту. Форми державного кредиту, їх призначення. Суб'єкти державного кредиту, їх класифікація. Роль і місце державного кредиту в покритті дефіциту бюджету. Державні позики як основна форма державного кредиту. Класифікація державних позик: за правом емісії, за ознакою держателів цінних паперів, за формою виплати доходів, за термінами погашення, за методами розміщення. Види цінних паперів: облігації, казначейські зобов'язання. Державний борг, його структура. Внутрішній та зовнішній, поточний та капітальний державний борг. Обслуговування державного боргу та видатки бюджету на цей процес. Методи управління державним боргом.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			лк	лаб.	пр.	СРС	
Змістовий модуль 1. «Теоретичні аспекти формування бюджету та бюджетної системи держави»							
1	Лекція 1	Тема 1. Сутність, призначення і роль бюджету держави	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 1	Сутність, призначення і роль бюджету держави	-	-	4	-	3
	Самостійна робота 1	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	8	2
2	Лекція 2	Тема 2. Бюджет як основний фінансовий план держави.	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 2	Бюджет як основний фінансовий план держави.	-	-	4	-	3
	Самостійна робота 2	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	8	2
3	Лекція 3	Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 3	Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування.	-	-	4	-	3
	Самостійна робота 3	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	8	2
4	Лекція 4	Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України.	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 4	Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України.	-	-	4	-	3
	Самостійна робота 4	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	8	2
5-6	Лекція 5	Міжбюджетні	4	-	-	-	-

		відносини і система бюджетного вирівнювання.					
	Практичне заняття 5	Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання.	-	-	8	-	3
	Самостійна робота 5	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	5	2
7-8	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК I	-	-	-	5	-
	ПМК 1	Підсумковий контроль за модуль 1	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 1 – 78 год			12	-	24	42	35
Змістовий модуль 2. «Доходи та видатки бюджету»							
	Лекція 6	Система доходів бюджету	2	-	-	-	-
9	Практичне заняття 6	Система доходів бюджету	-	-	4	-	3
	Самостійна робота 6	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	2
	Лекція 7	Система видатків бюджету.	2	-	-	-	-
10	Практичне заняття 7	Система видатків бюджету.	-	-	4	-	3
	Самостійна робота 7	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	2
	Лекція 8	Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку.	2	-	-	-	-
11	Практичне заняття 8	Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку.	-	-	4	-	3
	Самостійна робота 8	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	2
12	Лекція 9	Видатки бюджету на соціальний захист населення та соціальну сферу.	2	-	-	-	-

	Практичне заняття 9	Видатки бюджету на соціальний захист населення та соціальну сферу.	-	-	4	-	3
	Самостійна робота 9	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	8	2
13	Лекція 10	Видатки бюджету на обслуговування державного боргу	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 10	Видатки бюджету на обслуговування державного боргу	-	-	4	-	3
	Самостійна робота 10	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	2
14,15	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК II	-	-	-	10	-
	ПМК 2	Підсумковий контроль за модуль II					10
Всього за змістовий модуль 2 – 72 год			10	-	20	42	35
Екзамен							30
Всього з навчальної дисципліни – 150 год.							100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

1. Сутність бюджету держави
2. Призначення та роль бюджету
3. Бюджетна політика як важлива сфера фінансової політики.
4. Призначення та структура бюджетного механізму.
5. Роль бюджетного механізму в регулюванні соціально-економічних процесів у державі.
6. Сутність Державного бюджету України, його структура та функції.
7. Бюджетна система та бюджетний устрій.
8. Доходи та видатки Державного бюджету
9. Бюджетний дефіцит
10. Поняття стану бюджетного фонду та дефіциту бюджету
11. Соціально-економічні наслідки бюджетного дефіциту
12. Джерела фінансування дефіциту бюджету та їх класифікація
13. Методи обмеження та шляхи скорочення дефіциту бюджету
14. Сутність Державного бюджету України, його структура та функції
15. Бюджетна система та бюджетний устрій
16. Організаційні засади планування та прогнозування бюджету.
17. Методологія, завдання та принципи бюджетного планування

18. Програмно-цільовий метод бюджетного планування
19. Складання проекту та прогнозу бюджету України на наступні за плановим два бюджетних періоди
20. Порядок складання, розгляду та затвердження Державного бюджету на наступний рік
21. Зміст міжбюджетних відносин та особливості їх організації
22. Сутність і стан фінансового вирівнювання
23. Бюджетне регулювання, його цілі та методи
24. Бюджетні трансферти та їх види
25. Алгоритм визначення дотацій вирівнювання

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

1. Організаційні основи виконання Державного бюджету України.
2. Розпис Державного бюджету України
3. Бюджетна класифікація
4. Касове виконання бюджету
5. Казначейська система виконання Державного бюджету за доходами
6. Класифікація видатків бюджету
7. Стадії виконання бюджету за видатками
8. Касове виконання видаткової частини бюджету
9. Особливості здійснення окремих видатків Державного бюджету
10. Видатки бюджету на економічну діяльність
11. Видатки бюджету на науку
12. Сутність соціального страхування
13. Функції соціального страхування
14. Види загальнообов'язкового державного соціального страхування
15. Суб'єкти й об'єкти соціального страхування
16. Принципи соціального страхування
17. Система соціальних гарантій населення: соціальні нормативи і джерела фінансування соціальних гарантій, індексація
18. Система соціальних гарантій населенню
19. Державні соціальні стандарти і нормативи
20. Державний моніторинг у сфері соціального страхування
21. Індексація у системі соціального захисту
22. Видатки бюджету на державне управління, судову владу
23. Планування видатків бюджету на оборону
24. Видатки на правоохоронну діяльність і безпеку держави
25. Економічна природа та роль державного кредиту
26. Форми державного кредиту та класифікація державних позик
27. Державний борг: сутність та соціально-економічні наслідки
28. Управління державним боргом

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Алексеев І.В. Бюджетна система: навчальний посібник/ І.В. Алексеев, Н.Б. Ярошевич, А.М. Чушак-Голобородько. – К.: «Хай-Тек Прес», 2008. – 376 с.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://www.rada.gov.ua>
3. Податковий кодекс України / Верховна Рада України – К.: ДП „ІВЦ ДПА України”, 2010. – 336 с.
4. Василик О. Д. Державні фінанси України: підручник / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 608 с.
5. Василик О. Д. Бюджетна система України: підручник / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 544 с.
6. Власюк Н.І. Місцеві фінанси: навчальний посібник/ Н.І. Власюк Т.В. Мединська, М.І. Мельник. – К.: Алерта, 2011. 328 с.
7. Клець Л.Є. Бюджетний менеджмент: навчальний посібник/ Л.Є.Клець. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 640 с.
8. Місцеві фінанси: підручник / О.Р. Квасовський, А.В. Лучка, Б.С. Малиняк [та інші] / за ред. О.П. Кириленко. – К.: Знання, 2006. – 677с.
9. Місцеві фінанси: Навч.посіб./ П.К., Бечко, О.В. Ролінський. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 192 с.
10. Місцеві фінанси: Навч.посіб.[для студ. вищ. навч. закл.]/ О.О. Сунцова. – [2-ге вид.]- К.: Центр учбової літератури, 2009. – 488 с.
11. Пасічник Ю. В. Бюджетна система: навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей вузів / Ю. В. Пасічник. – Черкаси: Відлуння, 1999. – 375 с.
12. Пасічник Ю. В. Бюджетна система України та зарубіжних країн: навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. / Ю. В. Пасічник. – К.: Знання-Прес, 2003. – 523 с.
13. Чала Н.Д. Бюджетна система: навч. Посіб./Н.Д.Чала, Л.В. Лазоренко. – К.: Знання, 2010. – 223 с.

Додаткова:

1. Фінанси: підручник / Л. М. Алексеєнко, І. В. Зятковський, О. П. Кириленко [та ін.]; за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – К.: Знання, 2008. – 611 с.
2. Фінанси. Бюджет. Податки: національна та міжнародна термінологія: у 3-х т./Ін-т світ. Екон. і міжнар. Відносин НАНУ, ДННУ «Акад.фін управління» за ред. Т.І. Єфименко. – К., 2010.-
 - Т. 1. - 2010. – 624 с.
 - Т. 2. – 2010. – 648 с.
 - Т. 3. – 2010. – 576 с.
3. Юрій С. І. Бюджетна система України / С. І. Юрій, Й. М. Бескид. – К.: НІОС, 2000. – 400 с.
4. Энциклопедический словарь Брокгауза и Ефрона [Текст] / ред. И. Е. Андреевский, издатель Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. – СПб. : Семеновская Типо-Литография (И.А. Ефрона), 1890 – 1907.
 - Т. 9 : Буны – Вальтер. – 1892. – 471 с.

5. Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування: закон України від 15.07.1997 № 452/97 – ВР / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>

6. Про місцеве самоврядування в Україні: закон України від 21.05.1997р. № 280/97-ВР / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>

7. Про Державний бюджет України на 2016 рік: закон України від 25.12.2015 № 928-VIII/ Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ <http://nip.tsatu.edu.ua>
2. Навчальна бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Методичний кабінет кафедри фінансів і кредиту
4. Internet.